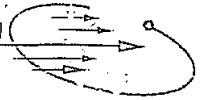

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ε.Ε.Κ.Ε.: 05.13.001
(Εγκύκλιος Αρ.76)

Αρ. Τηλ.: 22-601219

24 Απριλίου, 2020.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων, Υφυπουργείων
Ναυτιλίας και Τουρισμού, Αν. Διευθυντή Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και
Ψηφιακής Πολιτικής,
Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης,
Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,
Πρόεδρο Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΘΕΜΑ: Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: «Τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19»

Επιθυμώ να φέρω εις γνώση σας ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής «η Επιτροπή») στις 3 Απριλίου, 2020 εξέδωσε Ανακοίνωση με την οποία τροποποιεί το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, το οποίο ενέκρινε στις 19 Μαρτίου, 2020. Σχετική με την αρχική μορφή του προσωρινού πλαισίου είναι η υπ' αρ. 75 Εγκύκλιός μου της 26^{ης} Μαρτίου, 2020.

2. Η Επιτροπή με την τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου αποσκοπεί:

α) Στον προσδιορισμό επιπρόσθετων προσωρινών μέτρων κρατικών ενισχύσεων, τα οποία θα εγκρίνει ως συμβατά με το ενωσιακό δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής « η ΣΛΕΕ») για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της έξαρσης της νόσου COVID-19.

β) Στην παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων και τροποποιήσεων όσον αφορά ορισμένες διατάξεις των μέτρων κρατικών ενισχύσεων που ήδη προνοούνται στο αρχικό προσωρινό πλαίσιο.

3. Ως εκ τούτου, με βάση και την τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου, οι κατηγορίες μέτρων κρατικής ενίσχυσης που δύνανται να κριθούν ως συμβατές από την Επιτροπή, κατόπιν κοινοποίησής τους από τα κράτη μέλη, έχουν ως ακολούθως:

(i) Ενισχύσεις με διάφορες μορφές μέχρι 800.000 ευρώ ανά επιχείρηση

Επιτρέπεται, υπό ειδικούς όρους, η χορήγηση ενίσχυσης με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών, επιστρεπτέων προκαταβολών, εγγυήσεων, δανείων και ιδίων κεφαλαίων, υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 800.000 ευρώ ανά επιχείρηση.

Στους τομείς της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας το εν λόγω όριο καθορίζεται στις 120.000 ευρώ και στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων στις 100.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι, στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση μη μετακύλισής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς και δεν καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται από τους πρωτογενείς παραγωγούς ή που διατίθενται στην αγορά από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.

(ii) Ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων δανείων

Το κράτος δύναται να χορηγήσει εγγυήσεις για δάνεια που θα συνάψουν οι επιχειρήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι και 90% του δανείου σε περίπτωση κατά την οποία τις ζημιές υφίστανται αναλογικά και υπό τους ίδιους όρους τόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όσο και το κράτος. Σε περίπτωση κατά την οποία τις ζημιές υφίσταται αρχικά το κράτος και στη συνέχεια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα η εγγύηση του κράτους περιορίζεται στο 35% του αρχικού κεφαλαίου. Οι όροι συμβατότητας των εγγυήσεων παρατίθενται στο μέρος 3.2 του ενοποιημένου προσωρινού πλαισίου (βλέπε παρ. 10) και αφορούν, μεταξύ άλλων, τις ελάχιστες προμήθειες εγγύησης που πρέπει να καταβάλλουν οι επιχειρήσεις προς το κράτος και το ποσό του δανείου ανά επιχείρηση.

(iii) Ενισχύσεις με τη μορφή επιδοτούμενων επιτοκίων για κρατικά χαμηλότοκα δάνεια

Το κράτος δύναται να χορηγεί χαμηλότοκα δάνεια σε επιχειρήσεις το ύψος των οποίων συναρτάται με τη διάρκεια αποπληρωμής των δανείων. Το επιτόκιο για τις ΜΜΕ είναι χαμηλότερο σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις και δύναται να διαφοροποιείται ανάλογα με τη διάρκεια του δανείου.

(iv) Ενισχύσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων και δανείων που διοχετεύονται μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων ή άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών

Σ' αυτή την κατηγορία εμπίπτουν μορφές ενισχύσεων που αναφέρονται στις παραγράφους (ii) και (iii) ανωτέρω. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τις ως άνω κατηγορίες ενισχύσεων μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων ή άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα πλεονεκτήματα μετακυλίνουν όσο το δυνατόν περισσότερο στους τελικούς δικαιούχους υπό μορφή σημαντικότερων όγκων χρηματοδότησης, χαρτοφυλακίων υψηλότερου κινδύνου, χαμηλότερων απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, χαμηλότερων προμηθειών εγγύησης ή χαμηλότερων επιτοκίων.

(v) Βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

Η Επιτροπή τροποποίησε το παράρτημα της σχετικής με την βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων Ανακοίνωσή της και θεωρεί πλέον ότι όλοι οι εμπορικοί και πολιτικοί κίνδυνοι, οι οποίοι συνδέονται με τις εξαγωγές προς τις χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα της εν λόγω Ανακοίνωσης, είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

(vi) Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με τη νόσο COVID-19

Η κρατική ενίσχυση δύναται να χορηγείται υπό τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, επιστρεπτέων προκαταβολών ή φορολογικών πλεονεκτημάτων. Η ένταση της ενίσχυσης για κάθε δικαιούχο μπορεί να καλύπτει το 100% των επιλέξιμων δαπανών για τη βασική έρευνα και κατά κανόνα το 80% για τη βιομηχανική έρευνα και πειραματική ανάπτυξη.

(vii) Επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές δοκιμών και ανακλιμάκωσης

Τα κράτη παρέχουν στήριξη για την κατασκευή και αναβάθμιση υποδομών για την ανάπτυξη και τη δοκιμή προϊόντων (όπως εμβόλια, αναπνευστήρες και προστατευτικές στολές) που χρειάζονται για την αντιμετώπιση της έξαρσης του κορονοϊού έως την πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση. Η ενίσχυση δύναται να λαμβάνει τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων, επιστρεπτέων προκαταβολών και εγγυήσεων κάλυψης ζημιών. Οι επιχειρήσεις μπορούν να επωφελούνται από πριμοδότηση, όταν η επένδυσή τους υποστηρίζεται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και η επένδυση ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από τη χορήγηση της ενίσχυσης.

(viii) Επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή προϊόντων σχετικών με τη νόσο COVID-19

Τα κράτη στηρίζουν την παραγωγή προϊόντων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της έξαρσης του κορονοϊού υπό τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων, επιστρεπτέων προκαταβολών και εγγυήσεων κάλυψης ζημιών. Η ένταση της ενίσχυσης είναι κατά κανόνα 80% των επιλέξιμων δαπανών και δύναται να αυξηθεί, όταν η επένδυση στηρίζεται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης.

(ix) Ενισχύσεις με τη μορφή αναβολής της καταβολής φόρων και/ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

Σε περίπτωση κατά την οποία οι ανωτέρω αναβολές είναι γενικής εφαρμογής, δηλαδή δεν ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων αγαθών/υπηρεσιών, δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση. Αντιθέτως, εάν περιορίζονται σε ορισμένους τομείς, ορισμένες περιφέρειες ή ορισμένα είδη επιχειρήσεων συνιστούν κρατική ενίσχυση, η οποία δύναται να θεωρηθεί από την Επιτροπή ως συμβατή. Καταληκτική ημερομηνία για τις εν θέματι αναβολές είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2022.

(x) Ενισχύσεις με τη μορφή επιδοτήσεων μισθού για τους εργαζόμενους για την αποφυγή απολύσεων κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19

Όταν οι ενισχύσεις δεν εφαρμόζονται σε ολόκληρη την οικονομία αλλά μόνο σε ορισμένους τομείς, ορισμένες περιφέρειες ή ορισμένα είδη επιχειρήσεων συνιστούν κρατικές ενισχύσεις. Οι εν λόγω ενισχύσεις θα θεωρηθούν από την Επιτροπή στην οποία και θα υποβληθούν, ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά υπό την αίρεση της πλήρωσης των όρων που τίθενται στο προσωρινό πλαίσιο. Η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 80% των μηνιαίων ακαθάριστων μισθών του επωφεληθησόμενου προσωπικού.

4. Τονίζεται ότι:

α) Το προσωρινό πλαίσιο καθορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, έτσι ώστε η Επιτροπή να αξιολογήσει τα μέτρα ενισχύσεων που κοινοποιούνται σ' αυτήν ως συμβατά με το ενωσιακό δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων.

β) Οι προϋποθέσεις που προνοούνται για κάθε κατηγορία ενίσχυσης πρέπει να πληρούνται σωρευτικά.

γ) Το κράτος μέλος κατά την κοινοποίηση ενός μέτρου ενίσχυσης στην Επιτροπή δεσμεύεται ότι δεν θα εφαρμόσει το μέτρο προτού αυτό εγκριθεί από την Επιτροπή, όπως άλλωστε επιβάλλεται για κάθε μέτρο κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

5. Σημειώνεται ότι οι ενισχύσεις δεν μπορεί να χορηγούνται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές, κατά την έννοια του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία [Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής], την 31^η Δεκεμβρίου 2019.

6. Το έννομο δικαίωμα χορήγησης των ενισχύσεων μπορεί να παραχωρείται μέχρι τις 31.12.2020, ασχέτως εάν η πραγματική καταβολή του ποσού της ενίσχυσης γίνει σε μεταγενέστερο στάδιο εκτός ορισμένων εξαιρέσεων όπως π.χ. οι φορολογικές ελαφρύνσεις, όπου η ενίσχυση θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο φόρος για το 2020 καθίσταται απαιτητός.

7. Οι ενισχύσεις που παρατίθενται στις διάφορες κατηγορίες μέτρων κρατικής ενίσχυσης μπορεί να σωρευθούν μεταξύ τους εκτός από:

α) Τις ενισχύσεις που αναφέρονται στα σημεία (ii) και (iii), εάν η ενίσχυση χορηγείται για το ίδιο δάνειο και το συνολικό ποσό του δανείου ανά επιχείρηση υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπτό όριο.

β) Τις ενισχύσεις που αναφέρονται στα σημεία (vi), (vii) και (viii), εάν η ενίσχυση αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

8. Η διαδικασία έγκρισης των ενισχύσεων από την Επιτροπή είναι ταχεία. Η Επιτροπή έχει ήδη εκδώσει μέχρι σήμερα 80 περίπου αποφάσεις για μέτρα κρατών μελών που έχουν ως νομική βάση το προσωρινό πλαίσιο.

9. Πέραν των ως άνω δυνατοτήτων, τα ακόλουθα, μεταξύ άλλων, νομικά πλαίσια χορήγησης κρατικών ενισχύσεων θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από τα κράτη μέλη για την επίτευξη του ιδίου σκοπού:

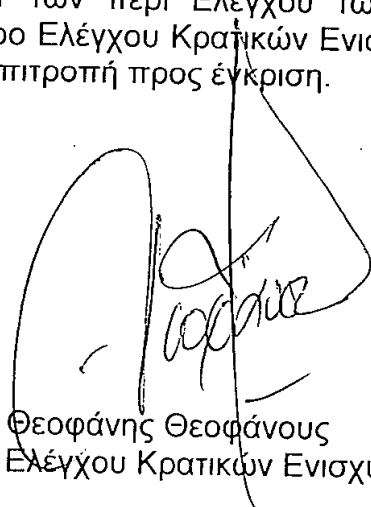
(i) Το άρθρο 107 παράγραφος 2 εδάφιο β) της ΣΛΕΕ, το οποίο παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να χορηγούν «ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ... έκτακτα γεγονότα».

(ii) Οι κανονισμοί de minimis, νοουμένου ότι υφίσταται συμμόρφωση με τους κανόνες σώρευσης με άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

10. Το κείμενο του ενοποιημένου προσωρινού πλαισίου βρίσκεται αναρτημένο στον κάτωθι ιστότοπο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής υπό τον τίτλο «State aid rules and COVID-19»:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html

11. Νοείται ότι, τα προσχέδια των μέτρων κρατικής ενίσχυσης που θα καταρτιστούν με βάση την Ανακοίνωση, όπως και κάθε άλλο προσχέδιο μέτρου κρατικής ενίσχυσης, θα πρέπει να κοινοποιούνται, με βάση το άρθρο 11 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2009, στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για έκδοση γνωμοδότησης προτού κοινοποιηθούν στην Επιτροπή προς έγκριση.

Θεοφάνης Θεοφάνους

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων